

Előfizetési ár:

Egész évre 8 frt — kr.
Félévre 4 „ — „
Negyedévre 2 „ — „

Községeknek, körjegyzőknek, néptanítóknak:

Egész évre 6 frt. — félévre 3 frt

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

(Lyceumi nyomda-épület.)

PÉCS

POLITIKAI VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetéseket

el fogad a kiadóhivatal (lyceumi könyvnyomda), hol mindenkor a legjutányosabb árak szabotnak. Minden beiktatott hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilttérben egy sor 1 frt.

Kéziratok

a szerkesztőségbe (lyceumi könyvnyomda) küldendő.

Megjelenik hetenként kétszer. Szerkesztőség és kiadóhivatal: lyceumi könyvnyomda. Kéziratok nem adatnak vissza.

Egy fontos közművelődési intézet.

Pár nap még, s készen áll városunk egyik monumentuma; az apácák polgári iskolája s a századok köve, mely büszkén tekint a széke egyház aljából alá, ismét egy emlékekkel gazdagodva, hirdeti a város diadóját s a tudományos képzetés és a nevelés hathatós előmenetelét!

Sokkal fontosabb e kép, hogysen előtte szó nélkül megállanánk!

Kilenc század vonult el hazánk felett, a mióta a kereszténység által ihletett tanítás és nevelés az egyháziak, részint férfiak, részint nők kezében van. Már a X. században vannak hazánkban szerzetesek, a kik elemi és középiskolában tanítanak. A nevelés és tanítás apácák kezében van. Már szent István alapít a veszprémi völgyben a görög apácák számára iskolát. A XIII. században már itt látjuk a klarissákat, Esztergomban a szent Benedek szabályait követő zárdaszüzeket, sőt még előbb a késmárki kolostor szüzeit, a nagyszombati klarissákat és ugyanott a Domonkos-rendű apácákat; a nyulak-szigeti domonkos-apácákat, a Mária-Magdolnáról nevezett pozsonyi kolostor szüzeit; az apácza-somlyói, székesfehérvári, tornai, zágrábi kolostort és a Tárnokmonostoron megtelepült apácákat.

S azóta a nevelés és tanítás szakadatlanul a jámbor modorú és Istennek élő apácák kezében volt.

És ez így helyesen is volt. Vagy van-e osztálya a társadalomnak, a mely a nevelésre hivatottabb, mint e szende, a világ hűségével szakítani tudó, fáradhatatlan jó lelkek? Nem tudjuk-e, hogy mit eredményezett korunkban a világ szellemének hódoló nevelés? Nem látjuk, milyenek napjainkban az anyák, a kikben nincs háziasszony, jó erkölcs, igazi hűség, önfeláldozás, — s hiányzik bennök, a mi őket a család védőangyalává teszi — a vallásos érzület, a nő legszebb erénye: a gyengédség?

Mi indította tehát korunkat arra, hogy a nevelést, a melyhez a kolostoroknak hazánkban majdnem egyezredéses joga van, az egyház kezéből kivége? Vagy nem elég erősnek bizonyult-e tán a nő jellem, a melynek — éppen hazánkban — történelmi neve van!

Azt hisszük, a megtévedett korszakban egyik ballépése ez! — Nem fogunk szigorú erkölcsi elvek nélkül soha sem anyát adni a társadalomnak, igazi nőt a családnak, erényes hitestársat a polgároknak. És a ki az egyház jótékony befolyását e tere korlátolni akarja, megrabolja a társadalom jövőjét és a család szentsége ellen irányuló merényletet követ el!

Hazánkban is — mint általában Európában mindenütt — az egyháznak a tanításra és nevelésre történelmi joga van. Az egyházak mellett mindenütt, századokon át, iskola emelkedik. A hitterjesztéssel

karöltve jár a nevelés, tudományosság és közművelődés. — Az egyház mindkettőben fáradhatatlan volt. Tudatlanságától a népet megszabadítani, s így nyílt utat készíteni a vallás számára szivökb, — ez volt az egyház gyakorlata legrégibb időtől fogva; s azért az egyház a megtért népeket iskolákkal látta el, a mint csak lehetett. Az egyháznak e fontos gyakorlatát fölismerte az anglikán Bukle is és mint kitünő művelődési mozzanatot említi föl. (Anglia műv. tört. II. k. 73. l.) Cuvier pedig — Eloges Historiques VI. k. 170. l. — így szól: „Ne feledjük: a kereszténység korszaka (a keresztényes századok) az által tett legnagyobb hódításokat, és szolgálja az által tönek legnagyobb tekintélyre szert, hogy a megtérített népeknél ők vitték elől a hit és egyuttal a tudományok fátylóját.”

Nem mondjuk ezzel azt, hogy a nevelésre csak ők képesek. Mindenki nem lelhet gyermekének a kolostorban helyet. És másrésről vannak tiszteletreméltó és hivatott elemek, a melyek — nem mondjuk jobban — de úgy, bizonyára, elvégezik feladatukat, mint a leghivatottabb kolostori lakók! De ezek, a nagy világ zajában, tiszteletreméltó kivételek. Az egyház történelmi jogát — ezek mellett — elvitatni bün és rosszakaró tudatlanság . . .

Ezen eszméknek és elveknek diadala magaslík ki a monumentális épületben, a mely ott emelkedik, karesú, szilárd ormai-

A „PÉCS” TÁRCAJA.

Idegen költőkből.

I.

Carm lib I.II. 30.

— Horatius. —

Emlémem áll, szíjárdabb mint az érc,
S magasb, miként a tűske piramid,
Zápor nem rontja, szél nem dönli is.
Sem az idő, mely elmúlni tanít.

Én nem halok meg. Élni fog nevem,
És nő hirem, mint rejtve nő a tűz,
Mig jár a Capitolon föl s alá
A főpap és a szende veztaszűz.

Hol Aufdusnak bösz hullama zűg,
S Daunus' ur. Ikkodk a nép fölött,
A dalokról beszélnek akkor is,
Mídün már rég meghalt, elköltözött.

Oh Melpomene, első én valék,
Aeoli dall ki vertem lantomon,
A búszkeséget megbocsásd nekem,
S övezd babérral méltó homlokom!

* Apuliat király.

II.

A KÖLTŐS.

— Lamartine. —

Hogy lánjak a lanttal, nem mutatta senki,
El ludtam én mindig mester nélkül lenni:
Nem tanítja ember, mit egtől tanul;
Tud folyni magától mederben a hullám,
Tud a sas repülni, röptét nem tanulván,
S mézet gyűjt a méhe tanítatlanul.

Miért enekelsz te? — A csalógányt kérdezd,
Édes dalba miért önti a mit érez,
Ha a csermely sutlóg ingó lomb alatt.
Dalolnom kell úgy mint lélekeni masnak,
Sutlogni a szélnek, sirni a madárnak,
Csevegni a habnak, mely tovább szalad.

III.

Volnál enyém . . .

— Leau. —

Volnál enyén, az volna csak az élet!
De így csak búsz lemondás, méla bánat,
Órok harc, köny es düre vágy utánad;
Ezt hogy bocsátanám a sorsnak én meg!

Ah, más csapása jól esik a sorsnak,
S barátaim halálát ha megérem,
Csak könnyű bú, ha avval összemérem,
Hogy enyémre nevezni sohse foglak.

IV.

Mondják a lányok . . .

— Anakreon. —

Mondják a lányok: „Ime
Anakreon, te vénülsz!
Megláthatod tükörben,
Hogy mind kihull hajad már,
S tar homlokod növekszik!”
Nem értem azt magam sem,
Hogy miért hágy el hajam már,
De azt tudom bizonynyval,
Hogy a vidám enyelgés
Nem vétke ám az aggnak.
Ha közel van is halála

V.

Hogy egykorom vagy . . .

(M . . . asszony emlékkönyvébe.)

— Bérangor. —

Hogy egykorom vagy, eldöcseszél,
De Amor nem hiszi neked,
És bár a párkák egy időben
Sztöttek az éitem' s éltedél,
S életkorunk az ő művük volt,
El van mégis hibázva az:
Nekem jutott az ősz a téllél,
Neked a nyár s a szép tavasz

val, könnyű falaival, az apácza kolostor tőszomszédságában, az apácza egyházán tülemelkedve, az ezredéves dóm alatt, messze kinyúlva az utcák és ház sorok fölé, mintha hirdetni akarná a hit szárnyalását és a tudomány előhaladását — örök dicsőségére a nőnevelésnek és múlhatatlan emlékeül a nagynevű főpapnak, a ki azt megteremtette, nagy gondnal előkészítette és fenmaradásáról gondoskodott. — A mű méltó mesteréhez.

Maga dr. Dulánszky Nándor, megyés püspökünk 10.000 frttal járult az iskola létesítéséhez, mivel érdemeinek sorozatát ismét egy hatalmas emlékek gyarapította. Adott azonkívül a főt, káptalan hozzá 9400 frtot, miben Troll Paul, Ferenc, pápai praelatus ur ő méltósága 4000, az idősebb tagok 1000, az ifjabbak néhány száz forinttal vannak képviselve.

Ez alkalommal is csak azt mondjuk, a mit a székesegyház felszentelése alkalmával mondottunk: egy név járja be széles e hazát, dr. Dulánszky Nándor pécsi püspöknek neve.

— **Szabadságharci ereklyemuseum.** Az aradi Szabadságharci Ereklyemuseum bizottsága a következő felhívást bocsátotta ki:

Szózat a magyar nemzethez!

Több, mint negyven éve mult már dicső szabadságharcunknak. A harc már a történeté, keserősége, haragja nem tölti már el azok szívet, a kiket a véget akkor nehéz mérközésre készített. Az elfogulatlan ítélet előtt világos immár, hogy hosszú, majd három százados félrcéretések és lappangó tusák nagy, viharos válsága volt a harc. Bármilyen véget ért is, lezajlása után majdnem két évtizeddel meghozta a teljes békét, a teljes bizalmat s a teljes magyar nemzeti öntudatot, mely a szent korona felséges viselője iránt erzett rendíthetetlen hűséggel és hódolattal párosult.

Sok és nagy oka van tehát a magyaroknak kegyelettel emlékezni vissza 1848-49-iki szabadságharcára. Minél jobban meg tudja becsülni a nemzeti fejlődésre annyira áldásos jelent. — annál mélyebb hálaival kell visszagondolnia azokra a hősökre, a kik életüket, vérüket és minden földi javukat bátran kockára tették, csakhogy kiviják — nem is önmaguk, hanem az utánuk következő nemzedékek részére a jobb kort, mely után buzgó imádság epedt százezek ajakán.

A kegyeletos visszaemlékezés felkeltésére s a háluerzet ápolására mi sem alkalmasabb,

VI.

Beartom . . .

— Heine —

*Beartom mind a két szemét
És ajkát csokolom,
S ő tőlem egyre kérdi most,
Hogy erre mi okom?*

*Azt kérdi kora reggelen,
Azt késő alkonyon:
„Mért tartod be a két szemem,
Ha ajkad ajkamon?”*

*S én nem mondom meg, mért teszem,
Mert magam sem tudom —
Beartom mind a két szemét
És ajkát csokolom.*

ZOLTÁN VILMOS.

mint, ha összegyűjtjük s a romlástól megóva nyilvános muzeumban örökös közszemlére tesszük ki mindazon ereklyetárgyakat, melyek a szabadságharcból fenmaradtak.

Az aradi Kölesey-Egyesület felvette hazafias céljai közé egy ilyen országos jellegű szabadságharci ereklye-museum létesítését s ezen célja elérésére egy külön bizottságot alakított. Az ereklye-museum helyétől a tervezők Aradot választották, mely várost a sors a szabadságharc annyira hőse vértanubalálának színterévé tett. Biztat a remény, hogy itt idővel a szabadságharci ereklyemuseum részére külön épület is fog emelkedni.

A szabadságharci ereklye-museum bizottsága saját tagjai s az ezek összekötötéseivel megnyerhető hazafiak és honlelkők kisebb körében már is megkezdte az ereklyék gyűjtését; hogy azonban a muzeum méltóvá lehessen az ügyhöz, melynek emléket emelni kíván. — a bizottság ezennel a haza minden fiát és leányát felkéri, hogy a szabadságharci ereklyék megmentésének s nemzeti közkincsé tételének ügyét felkarolni s a muzeum részére való ereklyegyűjtésben résztvenni sziveskedjék.

Gyűjtsünk egybe minden emléktárgyat: zászlókat, lobogó-maradványokat, fegyvereket, ruhaneműt, a katonai felszerelés egyes tárgyait, arékepeket, csatáképeket, kéziratokat, nyomtatványokat — szóval minden még teljesen szét nem omlott csekély darabját annak a harcias és politikai világnak, melyet 1848-49-ben ért meg nemzetünk.

Az ereklyék Aradra az alábbi bizottsághoz küldhetők be, mely azokat levélfel és hírlapilag is nyugtassa, hivatalos katalógusába felveszi s az adományozó neve alatt örök időkre az ereklye-muzeumba helyezi el. Kezdje meg munkáját a hazafias kegyelet! Örizzük meg dicső szabadságharcunk emléket!

Kelt Aradon, a Kölesey-Egyesület-museum-bizottságának 1892-ik évi május hó 18-án tartott üléséből. Kisteleki Lévay Henrik, s. k. védnök, Varjassy Árpád, s. k. Aradmegye kir. tanfelügyelője, biz. elnök, Domotor László, főreáliskolai tanár, biz. jegyző, Lendvay Sándor, s. k. biz. pénztárnok. — E felhíváshoz még csak azt jegyezzük meg, hogy a muzeum számára vételek is eszközöltenek. Az ajánlatok a Kölesey-egyesülethez, valamint szerkesztőségünkhez is intézhetők.

Városi közgyűlés.

A esütörtökön tartott városi közgyűlés, bár a legfontosabb tárgyakról, minők a esatornázás, az új színház, a gyampénztár és hazi pénztár egyesítése — határozott, minden vita nélkül folyt le, ami legalább is annak a jele, hogy az ügyek jól előkészítve kerültek a közgyűlés elé, ami mindenesetre a tanács érdeme. Különösen ki kell emelnünk a esatornázásra vonatkozó és elege kimerítően tájékoztató bizottsági jelentést, melyet rendkívüli fontosságánál fogva alább terjedelmesebben ismertetünk, hogy azzal lakosságunk apraja-nagyja behatóan megismerkedhessen, mert, miként arra már többször utaltunk, nem ismerünk kérdést, mely városunk jövőjére és boldogulására nézve nagyobb jelentőségű volna, mint a esatornázás kérdése. A esatornázás létesítése városunkra egy új és szebb korszakot jelent és épen ezért míg egyrészt mindent el kell követnünk, hogy az lehetőleg idő vesztegetés nélkül valóstíassék meg, másrészt arra kell törekednünk, hogy ez alkotásunk a lehető legteljesebb legyen. Épen ezért csak helyeselhetjük a tanács azon törekvését, hogy ez ügy szakzerű és tökéletes kidolgozásban kerüljön tőlünk föl kormányhatósági jóváhagyás végett, mert az autonómia igazi szellemének, minék a municipiumokat áthatni és vezetni kell, csak is ez eljárás felelhet meg és csak is így eljárva lehet sikeresen megküzdeni azzal az utaszkodó, gyámkodó rendszerrel, mely — sajnos — közigazgatásunkat annyira jellemzi.

A közgyűlésen Károly Kálmán főispán elnökölt, Aidinger János kir. tanácsos

polgármester, ki megrogant egészsége helyreállítására 3 havi szabadságidőt kért, nem volt jelen.

A közgyűlés kegyetele. Kardoss Kálmán főispán, miután emelkedett szellemű szavakkal megemlékezett a Budapestben lefolyt koronázási jubileumi ünnepségekről, melyeken a város küldöttségileg vett részt, meghatóan adózott az időközben elhunyt Baross (ábror kereskedelemügyi miniszter és a szabadságharc egyik legkiválóbb és legérdemesebb hőse alakja: Klapka György tábornok emlékének. A két nagy halott emléke jogkönyvileg megorokítottai határozattal és erről az elhunytak özvegyei értesítetnek. Ugy szintén meleg szavakkal emlékezett meg a főispán városi életünk egyik legkiválóbb alakjának: csepregi Schaprinberg Mór bankárnak gyszos haláláról. A haldoklóknak átjával átrahatn fog a közgyűlés részvete nyilvánítani.

A főispán bejelentései. A jövő városi közgyűlés határideje nem volt megállapítható. Julius hó elején azonban rendkívüli közgyűlés lesz egybehívandó, hogy Ö Felsőnének a királynak, ki szeptember havában legmagasabb látogatásával fogja városunkat kitüntetni, fogadtatási előkészületei megbeszéltesse. — Ezen kívül bejelentte a főispán, hogy városi főszámvevőve Deutch Kornél, házi pénztárnokká pedig Benzene Sándort nevezte ki.

Pécs szab. kir. város esatornázása ügyében az előkészítésre kiküldött vizvelétki nagybizottság jelentése a esütörtökön tartott közgyűlésen terjesztettké. A bizottság a Zellerin Matyas vallakozó által készített tervre és költségvetésre alapítván munkálkodását, erre vonatkozó jelentésében hozzájárni abhoz, hogy egyelőre — a takarekosság szempontjából — csak is a helyvaros, siklósi külvaros és a budai és szigeti külvarosoknak a helyvarossal határos részei vetessenek föl a esatornázásat keretében: a külvarosok esatornázása pedig egyelőre eljettessék, azonban kello figyelem fordítandó arra, hogy szükség esetében a külvarosok is minden akadály nélkül beilleszthetők legyenek a hálózatba.

A bizottság teljes mértékben helyesli a terv azon alapszámját, hogy a esatornázás csak is a fertőző arnyekszek-ürülek és hazi szennyvizek levezetésére szolgáljon, a esapadékvizek elvezetése pedig mellőztesse, mert ezek által a esatornázás létesítése és üzemben tartása nagy költségekkel és nehézségekkel járna és szükséges lenne a közegészségi szempontból épen nem kívánatos falazott esatornák építése; de egyebeket is: a esapadékvizeknek a föld színfelett leendő levezetése mi akadályba sem ütközik, sőt egy részük a esatornák öblítésére fog fordíthatni.

A levezetésre vonatkozólag a a földi esőrendszer alkalmaztassék, mely egyrészt olcsóbb, másrészt a város lejéti viszonyainak sokkal jobban megfelel, mint a esatorna-rendszer.

Azon kérdést megoldására, hogy mi történjen a levezetett szennyvizekkel és ürülékkel, két mód áll rendelkezésre: Az egyik a derítő rendszer (Klarsystem), melynek segítségével a levezetett ürülek és szennyvizek fertőtlenítetnek. Ezen rendszer alkalmazását a bizottság már azon okból sem javasolhatja, mert egyrészt költséges, másrészt pedig így az ürülekben és szennyvizekben létező s a mezőgazdaságra igen értékes trágya-anyag megsemmisítetik. A második mód: az ontózesi rendszer, melynek segítségével a esatornák tartalma a város közelében levő földek öntözésére es terméknilyesére használtatnk föl. A bizottság a terv ezen részét teljesen partolja és elvben magaeva teszi, amennyiben a szállítás, melyre a rendszer alapítva van, helyesnek bizonyulna. E rendszer ajánlatos ugy pénzügyi, mint közgazdasági szempontból, mert az egyrészt olcsóbb, mint a derítő rendszer, sőt a esatornák tartalma még értékesíthető

is; másrészt pedig a határos földek termő képessége állandóan és olcsón emelhető lesz. Arra azonban, hogy a rendszer alkalmazása a helyi viszonyoknak megfelelő-e, kivihető-e és hogyan? — a bizottság nem érzi magát hivatottnak. E célból — e kérdések tanulmányozására — egy szűkebb körű bizottság küldetett ki, mely a következő észrevételeket terjesztette be:

A terv adatai — részletes utánszámítás után — helyesek és elfogadhatók; e számítás szerint az emberi ürülék mennyisége fejenként és évenként 1/2 köbméter; a levezendő légköri csapadékvíz másodpercenként 1650 liter, a használati szennyvíz maximális mennyisége a belvárosra másodpercenként 25 liter.

A csatornavíz hovávezetése és mikénti felhasználása, illetve fertőtlenítése oly fontos kérdés, melyet már most előre megállapítani alig lehet, mert míg az egyik rendszer szerint a csatornavíz tisztítására mechanikai és vegyi úton fejenként és évenként 60 kr., tehát a belvárosra mintegy 12000 frt költség veendő számításba, míg az öntözési rendszer e költségeknél csak 2/3 részét igényli, mégis már most kijelenthető, hogy az a többi rendszer kizárólagos alkalmazása a kitűzött cél elérésére nem fog vezetni, mert habár a természetes talaj nagy oxidáló képességgel bír és a bele jutott ürülékek organikus és animalis alkotrészeit nagybőrzszt fölemeszteli, — ehhez mégis idő kell; ha pedig a csatornavíz a talaj fölemesztési képességével szemben túlsúlyba jut, bizonyos, hogy a talaj megromlik, elposványosodik és idővel a reávezetett csatornavizeket fel nem bontott állapotban bocsátja át a talajvízbe, a levegő pedig megfertőződik. Ehhez járul, hogy telen, fagy idején az öntözésre szánt földretek csak nehezen veszi föl a reabocsátott vizeket és annak emesztő képessége függ a talaj minőségétől is, vajon kötött, agyagos, vagy homokos talaj-e; nemkülönben függ a talaj mikénti művelési módjától.

Az öntöző rendszert tehát csak akkor lehet ajánlani, ha elegendő nagy és oly fokozható talaj áll rendelkezésre, melyről a talajvíz oly irányban folyik tovább, hogy artalmas tartalma dacára többé kárt nem tehet, mely kedvező viszonyok azonban Pécsnél föl nem lelhetők.

A csatornáló befogadására mezőgazdasági művelés mellett 50 lakosra legalább 1 hektár földterület igényeltetik, vagy 200 emberre ugyancsak 1 hektár, az ezen terület kizárólag zöld vetemények és takarmány nyeresőre használtatik. Nálunk 400 hold (1726 hektár) céloztatik felhasználatni, melyből tenyeg legfeljebb csak 300 hold (1215 hektár) fog rendelkezésre állhatni; szükséges volna pedig a 20000 lakosságnak megfelelőleg az első esetben 400 hektár (927 hold), a 2-ik esetben 100 hektár (232 hold.)

A mi viszonyainknak megfelelőleg legalább 800 hektárral földterület kellene, mi azonban itt rendelkezésünkre nem áll, miért is az öntözés csak részben, a 300 holdnyi földterületnek megfelelőleg lenne alkalmazható; a csatorna-tartalom nagyobb része — üllepedési és tisztítási rendszerrel ártalmatlanná tevé — alkalmas lerakódó helyre lenne elszállítandó. Ily körülmények között a bizottság ajánlja, hogy egy, a helyi viszonyokat alaposan ismerő bizottság, melynek tagjai egy közegészségügyi, egy műszaki és egy ügy elméletileg, mint gyakorlatilag képzett mezőgazdasági szakkozog lennének — küldessék ki, hogy Ausztria és Németország több városának hasonrendszerű csatornájainak berendezéseit behatóan tanulmányozzák. Ezen szakferfiak tapasztalatai voltak a csatornázási terv kivihetőségére vonatkozólag döntőek.

A végleges terv és költségvetése mulhatatlanul folveendő meg egy második, a tervezettől azonos munkaerőre berendezett tartalék gőzkazán és szivattyú, a működés folytonosságának biztosítása végett. A költségvetés utánszámítása után a bizottság úgy

találta, hogy az a helyi egyégaraknál jóval magasabb árakkal számított és hogy a mű létesítése egyes pótlások mellett is, szemben a kimutatott 245000 frttal, közel 200,000 forinttal is kivihető.

A bizottság ajánlja, hogy a terv kormányhatósági jóváhagyás végett fölterjesztessék és hogy az ügy a kulturmérnöki osztály szakvéleményének leérkezéig függőben hagyassék.

Ezen észrevételeket a vízvezeték el-lenőrző bizottság magüvé vette, azon elő-megjegyzéssel, hogy az ürülékek öblítésére a vízvezetékhol naponta 80—100 köbméter víz fog igénybe vétetni.

Ez előzmények után a nagybizottság azon javaslatot terjeszté a közgyűlés elé: küldessék ki a föntemlített bizottságba, K o h a r i c s Károly tisztí főorvos, M u n z h a r d Géza főmérnök, T a m a s s y Ferenc bizottsági tag, mint a ki a helyi gazdasági viszonyokkal ismerős és kéressék föl O t t o c s k a Géza, a baranyamegyei gazdasági egyesület elnöke, hogy e bizottságban részt véve tanulmányozzák Ausztria és Németország nagyobb városainak csatornázási rendszereit. E javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta és bizottság utóköltegeire a kellő fedezett megvan, óhajtatandó, hogy a kiküldöttek tanulmány utjukat mentől hamarabb megjejtsek.

A városi színház létesítése ügyében a tanács kimerítő jelentésben ismertette a színházi bizottság jelentése alapján a színház létesítésére vonatkozólag kezdettől fogva tett intézkedéseket. A tanács javaslata egyhangulag elfogadott és ennek alapján határozatba ment, hogy a színházra — a berendezést is beleértve megszavaztatik 200,000 frt. A tervek és ügyiratok sürösen felterjesztettek a helyigyministerhez. A tanács megbízott, hogy melyhely a kormányhatósági jóváhagyás meglesz, az építés keresztülvitelére a nyilvános versenytárgyalásokat kitézze és a költségek mikénti fedezetéről javaslatot készítsen. Az építés művezetőségével Steinhart és Lang műépítészek bizatnak meg a magyar mérnök és építészegylet díjszabályzata szerint köteleztettek azonban, hogy a színház végleges tervét és költségvetését — az esetleges kormányhatósági észrevételek szerint — minden külön díjazásra való igény nélkül kifogástalanul elkészítsék és azt halogatás nélkül beterjesztessék. A Partos és Lechner cégnek a pályázati feltételek szerint járó 2000 frt kiutalványoztatott. Tervök azonban a város tulajdona mara. E határozatok minden vita nélkül mondatk ki és midőn itt erről referálnak, meg kell említenünk, hogy az új színház kezdetben 1600 ember befogadására volt tervezve, később azonban — költségkímélés szempontjából — leszállított 1000 emberre. Ezen leszállítást semmi körülmények között nem helyesíthetjük. A mai színhár 1200 embert fogadhat be és szám alkalommal ez is kiesinynek bizonyult. Ha most meggondoljuk, hogy az új színház csak évek múlva készül el, amikor a lakosság tetemesen szaporodni és különösen ha meggondoljuk, hogy Pécsnek 35000 lakosán kívül az egész megye intelligenciája szaporítja a színházba járók számát, megdönthetetlen bizonyossággal lép föl a fenyegető veszély, hogy az 1000 emberre tervezett színház elegenden lesz. Kianduk 20,000 frtot és a színházunk nem fog megfelelni céljának. Lesz diszes színházunk, de nem fogunk benne élni. Az igazgatók regie-je fel fog szaporodni, de a kis színházból nem fogunk jövedelmet húzhatni. Mi azon erős meggyőződésben vagyunk, hogy inkább legyen a színház kevésbé diszes, de legyen kényelmes berendezésű és elegendő nagy, hogy egy fejlődő város igényeinek mindenben megfelelhessen. Ajánljuk e sorainkat intéző körünk figyelmébe; talán a 12-ik órában is lehet még segíteni. Csak akarni kell és meglesz. Ily monumentalis mű létesítésénél 10—20000 frtra nem lehet, nem szabad nézni.

A gyámpénztár és a házi pénztár egyesítésére tett javaslatot a közgyűlésnek

a szervekedési bizottság E szerint a házi, gyámi és alapítványi pénztárak vezetésével Ilencze Sándor eddigi gyámpénztáros bizatik meg; a közgyám: Dopszay István, mint ellenőrz, beosztatik a pénztári hivatalba, köteleztetvén a közgyámi teendők teljesítésére is. A pénztárosi állás fizetése 1600 frtra, az I. ellenőrz fizetése 1000 frtról 1100 frtra, a közgyám 800 frt fizetése és 100 frt személyes pótléka 1000 frt fizetésére, az alszámvevő fizetése 900 frtról 1100 frtra emeltessek. Mindez intézkedések azonban csak ideiglenesek és csak akkor véglegesítendők, ha a foganatosított egyesítés a gyakorlatban fen tarthatónak bizonyul. Ez egyesítés 1000 frt megtakarítással jár és az esetre, ha az véglegesíthető lesz, a tanács javasolni fogja a III. tanácsnoki állás rendszeresítését, mi a folszaporodott közigazgatási teendők miatt nagyon is okadatolt.

A kérdéshez hozzászólt Mutnyánszky Béla e helyeselve, hogy a tanács a közigazgatást egyszerűsíteni és olcsóbbá tenni igyekszik, egyttal helyteleníté, hogy ily intézkedéseket a közgyűlés jóváhagyását megelőzőleg tesz. Különben elfogadja a pénztárak egyesítését; hozzájárul a pénztárosi és közgyámi fizetek emeléséhez, de óhajlja, hogy a hagyatékok folszerzésére és a gyámoltak felügyeletére nagyobb gond fordítassék. Helyteleníti az ellenőrz és alszámvevő fizetés emelését. Óhajlja, hogy ne csak a pénztárnál, de az egész városi közig, keretében reformok hozsanak be és a szükséges állások egytől egyig rendszeresíttessenek, hogy legyen jó közigazgatás. — Majorossy Imre följegyző válasza után, kimutatta, hogy a tervezett fizetésemelések nagyon is méltányosak és megfelelnek az illetők fokozottabb elfoglaltságának és felelősségi körének. Buhreg Antal elismeréssel emlékeztet meg a városi pénzek kezeléséről, óhajlja, hogy tüzetes szabályrendelet dolgoztassék ki a pénztárkezelésre és könyvvezetésre vonatkozólag, mi el is fogadtatott. Majorossy följegyző fölémlíté, hogy az erre vonatkozó szabályzatok gyór városától, hol az egyesítés már megtörtént, meghoztattak. — **Z a v a r o s** Péter tanácsnok, árvaszéki elnök megnyugtatólag nyilatkozott a közgyámi teendőkre vonatkozólag, hangsúlyozva, hogy szükség esetében intézkedés fog tétetni, hogy a közgyámi teendők lennakadást ne szenvedjenek, mit nagyon plausibilissé tesz azon tudat, hogy a közgyám: Dopszay István a legkiválóbb munkaerők egyike. Meg kell még emlékeztünk B o l g á r Kálmán folszólalásáról, ki mint legsürgősebb teendőre utalt a városi tisztviselők fizetésének emelésére, amelyre vonatkozó javaslat kidolgozását a szervekedési bizottság figyelmébe ajánlotta. E kérdés részünkről is kiváló fontosságúnak tartjuk és mintegy a város becsületbeli kötelességének, mert valóban oly aránytalanul csekély fizetéssel minőben a városi tisztviselői kivált az alóbb fokon — részesülnek, tisztességesen megelni csaknem lehetetlen.

A Szepessy-szobor ügyében a tanács által Kiss György szobrászszal stipulált szerződés, melyet annak idején kimerítőleg ismertettünk, elfogadtatott. A szobor költsége 10,000 frt, mely összeg nemcsak a mintázat, hanem a felállítás költségeit is magában foglalja. A szobor felállításra is Kiss György szobrász vállalkozott. A szobor költségeiből még mintegy 1500 frt hiányozva, a tanács megbízott, hogy a fedezetéről gondoskodjék.

Tudósok gyűlékezete Pécsnél A városi közgyűlés elhatározta, hogy a magyar orvosok és természetvizsgálók egyesületét megkeresi az iránt, hogy 1894-ik országos ülésüket Pécsnél tartsák meg. Amely osztalban örömmel fogadta a közgyűlés a tanács ez előterjesztését, oly elismeréssel kell adoznunk a tanácsnak e tényéért. Nincs benne kétség, hogy városunk e meghívás a tudós egyesület el fogja fogadni és nekünk alkalomunk lesz városunkban üdvözölhetni a legmodernebb tudományág nagyhírű képviselőit, megismertetni velök városunkat, viszonyainkat, intézményeinket, aspiratióinkat,

aminek kihatása csak jótékony lehet. Ily meghívásban idők folytán más országos egyesületeink is kell részesítenünk.

Tágválasztások. A városi arvaszékbe egy költag beválasztandó lévén, a közgyűlés megválasztotta Németh Gyula ügyvédet. — A közgyűlés iskolaszékbe beválasztotta Pücsök Gyula. — Engel József beosztott a közrendészeti bizottságba.

Kioszk a sétateren. Bubreg Antal indítványa folytán, hogy a sétateren a város egy kioszkot állítson föl, a tanács megbízta, hogy a mérnöki hivatal útján erre vonatkozó tervet és költségvetést dolgoztasson ki.

Szabadságolás. Dr. Koharits Károly tisztii főorvos három havi szabadságidőt kért és kapott a közgyűléstől.

Színházi segély. Somogyi Károly szingigazgató a 400 irtnyi szokasos évi segélyt felemeltetni kérvén, a közgyűlés, tekintettel arra, hogy a jelen szinidény kedvezőtlenül alakult, a segélyt 200 fittal fölemelte és egyúttal az így megadott 600 firt kiutalványozta.

A polgármester szabadságoltatása. Aidinger János kir. tanácsos polgármester megrongált egészségének helyreállítására 3 havi szabadságidőt kért a közgyűléstől. Erre vonatkozó kérvénye a következő: Tekintetes közgyűlés. A mellékelt hatóságai orvosi bizonyítvány kétségtelenül igazolja, hogy egészségi állapotom meg van támadva, és hogy testi épességemet illetőleg komoly aggodalomra van alapos okom.

Aki ezen város ügykezelésének nagyon is kiterjedt és sokoldalú voltát elfogulatlanul szemügyre veszi, annak okvetlenül be kell látnia, hogy azon teendők halmaza, melyek hivatalos állásommal elválaszthatatlanul összefüggnek, oly sokoldalú, oly nagy és oly mervő megerőltetett physikai és szellemi munkát igényelnek, hogy azoknak megfelelni, hogy azokat kifogástalanul elintézni, egy bármely erős szervezettel bíró ember hosszabb ideig megszakítás nélkül alig képes.

Már közel 17 éve viselem e terhes hivatalt s míg eröm birta teljes készséggel és önfeláldozással iparkodtam ennek megfelelni; most azonban, midőn sajátállal vagyok kénytelen constatálni, hogy testi eröm rohamos hanyatlása és az ezzel kapcsolatos bajok bekövetkeztek. Éléken és sürgetőn érzem szükségét annak, hogy a farsasztó munkától, a hivataloskodás terhétől és az azzal járó izgalmtól legalább egy időre egészségemnek helyreállításáig vissza vonuljak.

S miután reményem, hogy az orvosi bizonyítványban jelzett idő alatt (3 hónap) talán állapotom helyreálland, s továbbá miután már több mint 10 éve óta szabadságidőt nem vettem igénybe, odairányul tiszteletteljes kérelmem, miszerint f. évi július hó 1-től számított három havi szabadságidőt engedélyezni méltóztatassék.

E kérvényt a tanács, kiemelve a polgármester rendkívüli munkaerőjét és a közszolgálat terén mindenkor tanúsított ügybuzgalmát — partiólag terjeszté be.

E tárgygyal kapcsolatban felszólalt Muttányán szék Béla, indítványozva, hogy a polgármester küldöttségileg kéresek föl, hogy Ő Felsőge fogadtatása előkészületeinél és a fogadtatási ünnepélyeknél szabadságideje dacára is közreműködjék. Kárdóss Kálmán főispán megjegyzi, hogy erre vonatkozólag a polgármester már előzetesen ígéretet tett és így a szabadságidő megszavaztatott, kifejezően a közgyűlés azon óhaját, hogy a fontosabb ügyekben, általánosan elismert kiváló tehetségeit és tapasztalatait a szabadságidő alatt is érvényesítse a polgármester a város közönsége javára. — Részünkről őszintén sajnáljuk hogy a polgármester vasszervezete orvosi segélyre szorult és óhajtuk, hogy ez orvosi segély eredményes legyen. Még csak Muttányán szék Béla, a közgyűlési ellenzék vezérének indítványára akarunk egy megjegyzést tenni és ez az, hogy Aidinger János érdemeire és szolgálatainak nélkülözhetetlenségére nem képzhető nagyobb elismerés, mint Muttányán szék főispánja. Egy polgármester, aki annyira szükséges, annyira

elismert tehetség annyira nélkülözhetetlen, hogy szabadságidejéből már eleve visszahívjuk — az mindenesetre ritka látvány De hát: ha nekünk ily polgármesterünk van, nem jobb és szebb volna-e őt egy kissé jobban megbecsülni, érdemeit nyíltan is méltányolni, a közszolgálatot reá nézve kellemesebbé és így elviselhetőbbé tenni? Ezen kérdés elbirását ajánljuk összes polgárságunk figyelmébe.

Hírek

Náday-esték a szinkörben. Náday Ferencnek a nemzeti színház kitűnő művészenek vendég fölleptei folyton nagy és díszes közönséget vonzanak a szinkörbe. A dalárda javára kedden rendezett hangversenyvel egybekötött színelőadás a tetemesen fölemelt helyárak dacára is 340 firt tiszta jövedelmet eredményezett. Az ezen alkalommal előadott „Fortunio dala” operette regisége dacára is kellemesen hatott a díszes közönségre. Az előadás igen jó volt és különösen Kállay Lujza (Laura) Kocsis Etel (Bálint) váltak ki szép énekökkel. De zserly Fortunio szerepében igen sikeresen mutatott be. Nagy hatást tett a Lucából előadott sextett is, melyben szintársulatunk e két kiváló énekesnőjén kívül Holler Károly, Jilly Alajos, Eggerszeghy Kálmán és Reberics Imre urak vettek részt, zajos tapsokat aratva, épígy zajos tapsokat kapott a dalárda is Hubaynak Liszt Ferenchez című versenydarabjának szabatos elenkleseert. Az előadás főnyomtja azonban Almási — Ket év után című vígjátéka volt, melyben Náday Ervin szerepében valósággal elragadta a közönséget. Roxane szerepét Kálmár Piroksa adta a nála megszokott gondos, művészi játékkal. Nagy tetszést aratott az 52. gy. c. zenekarának játéka is, előadva Suppé nyitányát Galatából és a koronázási indulót Mayerbeer Profetájából. — Szerdán — Az egészben lépett föl Náday, Pailleron e szellemes vígjátékban, mely míg satyriálja a könnyűvilági nagyvilági parisi helyzeteket, másrészt megkapóan rajzolja a szűzi szerelem fejlődését és vonzó erőjét. Náday a Simiers Maxja mesteri alakítás; hozzá méltó par volt Kálmár Piroksa Marthája. Meglepo sikert ért el Daróczy Ilka (Pépa); játékában tűz és szenvedély lüktetett és a kelő hangot mindenütt szerencsésen eltalálta. Igen jó volt Szolinszky Olympia is Hermin szenvedős szerepében, valamint Holóczy Flóra a Glotilja. — Csütörtökön az „Agglegényekben” lépett föl Náday a Mortemer szerepében mutatva be elragadó művészetét. Rajta kívül, mint a nagy művész környezetébe beleillő partnereket, Kálmár Piroksát (Antoinette) Balla Kálmánt (Nantyn) és Dezséry Gyulát (Veuveourtois) kell kiemelni és kis szerepekben Daróczyt (Clemence), Pákeyt (Rebecca), Holóczyt (Louise) említhetjük.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminister Kelemen Gyula tamási kir. járásbíróági díjnyokot a tabi kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

A főreáliskola érettségi vizsgálati f. hó 23-án föjzattak be Spitko Lajos tankerületi kir. főigazgató jelenlétében. Az eredmény igen kedvező; a jelentkezők fele jelesen éreltnék. I jól, I pedig egyszerűen éreltnék nyilvánítottak. A jelesen éreltek nevei: Leichter Vilmos, Rátkovics Ferenc és Rehling Konrad. Egy jelentkezőt két hónapra visszautasítottak.

Színházi műsor. Szombaton — Kis Molnárné Hentallerneval; vasárnap — Falu rossza — hétfőn — Eleven ordög, kedd — Parisi élet, szerdán — Ejjel az erdőn.

A pécsi kath. legényegylet f. hó 19-én sikerült kerti ünnepélyt rendezett, melyen nagyszámu közönség vett részt. Az ünnepélyt a megeredt zápor mitsem zavarta, mert a közönség a kertből hamarosan a te-

rembe vonult fel, melyet a vendégek a zsófolásig megtöltöttek. Ez alkalommal felülzöttek Piribauer János ur 3 firt, Herzenberger József ur 30 kr., Denk Antal ur 30 kr. A miert az egylet, a nyilvánosság előtt, köszönetet fejezi ki.

Harkányban a fürdő vendégek száma mai napig 654 személyt, átutazó vendégek száma mai napig 2430 személyt. Koncek Agoston, fürdő-biztos.

Alaptalan hír. Keddén az a hír volt elterjedve az egész városban, hogy több elítelt a koronázás évfordulója alkalmából amnesztiát kapott. Mint illetékes helyről értesülünk, az egész hírből egy szó sem igaz, s az valószínűleg onnan ered, hogy hétfőn a pécsi fogházból négy elíteltet, kik büntetésük háromnegyed részét kitöltötték s a fogságban peldás magaviseletet tanúsítottak, fölletelesen szabadon bocsátották. E nem epen rendkívüli es szokalmán esetfő a tudalekosok serege aztán kihozta az általános amnesztiát.

Fiatall betörők. Három fiatal suhanót értek hétfőn éjjel pincebetörésen. Roppart Ferenc, Hebel István és Bisehof József 10—11 éves gyerekek a szigeti külváros közleiben levő szőlőhegyekben betörték Horváth József, Josa István, Molnár József és Matkovits Terez prezbizába, homán abrin-csokat, leggyereket, tollenyeket és borsotót akartak elvinni. A hegypasator azonban elfogta s a rendőrségre kísérte őket, hol — fiatal koruk miatt — csak szigorú megfenyítésben részesült, azután szabadon bocsátották őket.

Eji látogatás — nem várt fogadtatás. Simontornyan játszódtott le ezen a nem szereplőkre nevezé elege mulatságos történet: X. ur Simontornyara érkezve a szállodába szállt, szobát nyitattott, leleküdt s javában aludt. Egy simontornyai embernek, nevezziük őt Y-nak illuminált állapotában kedve szolttyant, hogy ő is a szállodában maradj éjszakára, szobát nyitattott s abban elhelyezkedve, már vetkőzni kezdett s 40 firt tartalmazó tárcáját a parna alá helyezte, midőn hirtelen eszebe jutott valami és elkezdett vesztül eszegetni. Az idő már későre járt, mert a eszegetésre senki sem jött sokaig, vegre megsokáltak és jöttek, csakhogy igen sokan és a pityokos embert stante pede kiköböböltöttek, Y-nak az uton eszebe jutott, hogy a háré tüzeben pénzét a parna alatt felede. Visszatért tehát. Az ajtót azonban elveteszette és az X szobájába botorkált be, ott a sötétben is rátalálván az agyára, kezdett a parna alatt penze után keresgélmi, mire X, fölebredt s rariavált, hogy mit keres? Y, egész legnavval felelte, hogy penzt, de mar erre X, is kiugrott agyából és Y-t ráhökön tartva, teljes erővel elkezdte pabolni. A dalakodás okozta zajra talpra állott az egész szállodai személyzet és berohantak X szobájába, mely nagy lán azonban meglepetésük, midőn ott rabó helyett, az elázott Y-t találtak eldeklíniált állapotban.

Csoda malacz A kajmáni pusztán a napokban, egy csoda-malacz jött a világra. A fején or helyett egy ormány nyult ki, epen olyan, mint az elefánté. Szeme egy volt, az is a fej közepén kezdődött. A malacz par órai élet után csakhamar kiadta a paráját. A ritkaság számba menő malacot atvittek Facankertbe, hol spirítuszba tették.

Halálós készürás. A Szabolcs mellett fekvő — Nefelejts — család már sok szomorú végű dalakodásnak volt színhelye. A durva, veszekedő természetű bányászok nem egy véres esetepetet rendeztek már itt. A legutolsó verekedés e hó 19-én éjjel volt. A veszekedés hevében Gyúrra József szabolcsi bányamunkás úgy megszurta egy Sziebertől József nevű társát, hogy ez ma-fel óra múlva meghalt. A 18—19 éves testet a rendőrség elfogta s miután tettet beismerte, átadta a kir. ügyészségnek.

A Kézi Lexikon ép most megjelent füzeté befejezi a I betűt teljesen, tartalmazza a J betűt csakély anyagát és a K betűben Kármánig jut el. Főbb cikkei: Istenélet, István magyar királyok és hercegek, István legendái,

az italmérésre vonatkozó cikkek, Ivarszervek, Izlam, Jagello, Jakobinusok, Japán nyelv és irodalom, Jászói prépostság, Jászok, Jellasits, Jeruzsálem, Jezsuita rend, Jobbágyág, Johannita rend, József eszászárók, Kalevala, Kant stb. stb. A füzetet két érdekes melléklet díszíti; egyik Európa néprajzi térképe a legújabb népszámlálás adatai alapján, a másik a házi állatok keltés képe, egyik oldalon 7 marhafaj, a másikon 10 disznófaj ábráival. Összesen 40 füzetre fog terjedni; egy füzet ára 30 kr. A legcélsebb 20—20 füzetre hat forintjával előfizetni, mely pénz az Athenaeum kiadó hivatalához Budapestre küldendő. Kapható különben minden könyvkereskedésben is.

Közgazdaság.

A pécs-barcsi vasut. A kereskedelmi miniszteriumban f. hó 21-én Lukács Béla államtitkár elnökelete alatt konferenciát tartottak a pécs-barcsi vasut delegáltjaival. A tanácskozás tárgyat a pécs-barcsi vasutaknak a magyar államvasutakhoz való viszonya, illetőleg egy új forgalmi szerződés megalkotása kepezte a pécs-barcsi vasut concessiójának egész tartamára. E vasut államossításáról szó sincs. A forgalmi szerződést a tegnapielőtti ülésben meg nem lehetett megkötöni, mert némely pontra nevezve, így például a pécs-barcsi vasut elsőbbségi követelvényeinek konverziójára vonatkozólag, differenciák merültek fel a kormány és a delegáltak között. Kihatás van arra azonban, hogy a differenciák a közelebbi ülésekben ki fognak egyenlítettetni. — A vasut igazgatósága az ügyek allásáról a szombati ülésben fog a közgyűlésnek jelentést tenni.

Cs. kir. szab. osztrák Phönix biztosító társaság Bécsben. Az alelnök, főmeltósági Kommszki Calixt herceg előlétele mellett május hó 31-én tartotta meg a társaság 32-ik rendes közgyűlése. A folóvasott üzleti jelentés felemlíti, hogy a társaság díjbevétele 9344.165 forint 17 kr-ra rugott fel. — Károkert kifizetett a mult évben összesen 3.665.873 forint 76 kr. Tiszta nyeresemény 180.052 forint 74 kr. A közgyűlés a számadó jelentést meglelégedéssel vette tudomásul, egyhangulag adta meg az igazgatótanácsnak a felmentvenyt. A cs. kir. szabad osztrák Phönix életbiztosító-társaság Bécsben. Május hó 31-én tartotta meg a társulat tizedik rendes közgyűlést. A betérjesztett beszámoló jelentés felemlíti, hogy a társaság üzleti fejlődése az elmúlt évben örvendetesen haladt előre. 1891. év folyamán összesen 4609 ajánlatban 7.937.264 frt tőke és 5383 frt jaredek lett biztosításra megajánlva és ebből 3738 frt drb. biztosítás lett elfogadva 6.343.899 frt tőkével és 3957 frt exjaredekkel. A társaság díjbevétele 1891-ben 1.601.172 frt 44 kr volt. A közgyűlés meglelégedéssel vette tudomásul a beszámoló jelentést.

Felelős szerkesztő a laptulajdonos

FEILER MIHÁLY.

Női kalap-raktár

— Király-utca 13. —

A nagyérdemű hölgyközönségnek ajánlom dús választékú **női divatkalap, müvirág, disztoll, derékfüző** (Mieder) és **gyermek-kalap raktáramat** solid arak mellett. — Elvállalok s gyorsan és jutányosan eszközölk mindennemű e szakmába vágó megrendeléseket s átalakításokat. A nagyérdemű hölgyközönség kegyes pártfogásáért esd tisztelettel

MAGASSY KAROLA.

Új észszerű gyögmód.
Nevet orvosok bizonyítványaival!
Ártalmatlan, minden gyógyszer nélkül.

Minden idegbetegnek

a legmelezebbben ajánlatik **Weissmann Román** 22-ik kiadásban megjelent füze az

Idegbetegségekről és szélhűdésekről óvintézkedések és gyógyítás.

Díjtalanul kapható Zsiga László gyógyszer-tárban Pécsen.

A zirci apátság tulajdonát képező

szántói

savanyuviz hazánk egyik legjobb és Pécsen tényleg a legjobb lecsó borszitali borviz helybeli főraktára:

BERECZ KAROLY

fűszerkereskedőnél.

Csuz. kösvény, tagszaggatás, fejfajas, calpófajdalom, hátfajdalom stb. ellen legjobb bedorzásítás a Renter-féle

Horgony-Pain-Expeller.

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismerős mint fájdalomenyhítő szer és majdem minden gyógyszer-tárban kapható 40 és 70 kr-ért. Minthogy utazások léteznek, emélfogyva mindig határozottan

„Horgony - Pain - Expeller“

kérendő. 3789

Rendkívül fontos találmány gyengesség ellen!

Férfiaknak!

A cs. és kir. szab. **Potentator**-ral gyógyulhatnak férfiak rögtön, tartósan és utóbajok nélkül, még oly esetekben is, hol semmi sem használ: még több évi gyengült v. elvesztett erő is helyreállítatik (külsőleg észrevehetetlen, garantizott ártalmatlan, izgalom nélküli, kellemes gyögmód). Hires tanárok elismerő nyilatkozatai, legmelezebb orvosi ajánlások és alaposan kigyógyultak ezernyi hálaíratái érdekel nélkül tanácsolják a cs. és kir. szab. **Potentator** alkalmazását. Maradandó eredmény. A küldés és csomagolás discretióval. Tartalom és származás felismerhetlen **Dr Altmann Káoly**, Wien, VII. Mariahilferstrasse Nr. 70. Felvilágosító rőpiratok kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Kipróbált szer fogfájás ellen.

Alveolar-fogcseppei.
Egy palack ára 50 kr.

Alveolar-szájvize
Egy palack ára 40 kr.

Alveolar-fogpasztája
Egy doboz ára 70 kr.

Napenkinti szállítás postán a főraktár által:
Küldés díjmentesen a Magyar Posta által.

3389. sz. g. ó. 4049

Hirdetmény.

A pécsi honvéd störtborban időszakonként elhelyezendő honvéd csapatok tűzifa szükségletének 1892. évi augusztus 1-től 1893. évi július hó végéig terjedő időre leendő tisztosítása céljából kizárólag írásbeli ajánlatok alapján f. évi június hó 30-án délelőtti 10 órakor nyilvános árlejtés fog a m. kir. 19. honvéd gyalogezred parancsnokságnál megtartatni.

A közelebbi feltételek, melyeknek minden ajánlattevő magát alávetni tartozik, a m. kir. 19. honvéd gyalogezred parancsnokságnál Pécsen és a m. kir. V. honvéd kerületi parancsnokságnál Székesfehérvárott, a hivatalos órákban megtekinthetők. Székesfehérvár, 1892 június hó 14.

A m. kir. V. honvéd kerületi parancsnokság.

BUTOROK CSOMAGOLÁS nélkül szállítása

EXPEDITION VON MÖBEL ohne Emballage

PÉCS

HOFFMANN KAROLY

FUNKIRCHEN

BUTORRAKTÁR MÖBEL LAGER

gőzörővel berendezett ASZTALOSÜZLET

TISCHLEREI und mit Dampftrieb

Bátorkodunk tisztelettel köztudomásra hozni, hogy

műszaki irodánk

Király-utca 16. sz. alatt a régi katonai kórházban van, hol magánházak

belső vízvezetéki berendezésére

vonatkozólag szívesen fogadunk el jelentkezéseket s az ezen berendezésekre vonatkozó **kölségkimutatókat** díjmentesen készítjük el.

A pécsi vízműépítés vezetősége.
(Zellerin Mátyás.)

Árverési hirdetemény.

4054

A m. kir. tudomány egyetem alapítványi uradalom **pécsváradai számtartósága** részéről ezennel köz-
hírré tétetik, miszerint a **pécsváradai uradalmi korcsma és mellék épületei** összes tartozékaival együtt

f. évi július 11-én délelőtt 10 órakor

a számtartóság hivatalos helyiségében megtartandó zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen **1893. évi január 1-től terjedő három évre** esetleg az örök eladásig bérbeadni szándékoltatván, ezen árveréshez az érdeklődők azzal hivatnak meg, hogy zárt és 50 kros bélyeggel, valamint a kikiáltási **800 frt évi bérnek** megfelelő 10% bánatpénzzel ellátandó ajánlataikat, melyekben a beigérendő évi bér szám és betűvel olvashatóan ki-
irandó és kijelentendő, hogy bérteni szándékozik az árverési feltételeket ismerik, s azoknak magukat alávetik, még az árverés megkezdése előtt benyújthatják.

A feltételek a pécsváradai számtartóság hivatalos helyiségében bármikor betekintheők.
Pécsvárad, 1892 évi június hó 20-án.

A m. kir. közalap. számtartóság.

Osztr. Phönix cs. és kir. szab. életbiztosító-társaság Bécsben.

CSELEKVŐ

Mérleg-számla 1891. évről.

SZENZELŐ

	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.
1. Pénztári állomány Bécsben és a főköknél			120.985	07	1. Kibocsátott részvénybőke			600.000	—
2. Követelések a cs. kir. postakáreknépenztárnaknál			27.964	03	2. Nyereség és különbartalekok			74.715	19
3. A társaság ingatlanai			1.112.215	21	3. Inzattalok tartaloka lev. után			14.953	35
4. Értékpapírok 1891. decz. 31-iki árfolyam szerint	2,699	191	86		4. Díjtartalek	4.125	637	61	
Erkekkel terhelés folyó kamatok			35.495	84	5. Díjtartalek 1892-re			214.180	08
5. Hátrahagyott követelés az «Azienda Assicuratrice» részvényeseknél			548.770	27	6. A nyereségesek haláleset-biztosítások osztályának újartalek díjtartalek és nyereségtartalek			261.291	21
Részvénytulajdonosokkal kiegyeztetett könnlevések ügyvezetőkénél			133.033	20	7. A túlélteti csoportbiztosítások alapja			393.191	13
6. Váltak a társaságban			11.906	13	8. Bejelentett halálesetek tartaloka			105.309	36
7. Követelések jelzálogközlésiműveknél			512.136	04	9. Beszélők és osztálybiztosítások tartaloka			12.159	30
8. Különböző adósoknál			190.005	38	10. Jelzálogtartozások a társaság ingatlanokon			1.536.633	39
9. Kölesiművek a társaság kötvényeire			1.135.812	72	11. Különböző hitelek folyó számlák, levonva az adósoktól folyó számlák			246.716	29
10. Kölesiművek biztosítékokra			119.611	06	12. Hivatalnokok és nyugdíjalapja			46.922	08
11. Szerzett előjárnokok és megvett tőkék időszaki értéke			22.669	09	13. Az 1892. szept. 1-én nem vég. hitelek			433	12
12. Leletek			27.321	33	14. Nyereség a számlákról			8.639	25
13. Bitorzal. pénzeszközök, táblák a ingatlanok felhára			11.192	67					
14. «Patris»-vagyon			648.771	06					
15. Követelések biztosító-intézeteknél			11.162	15					
16. Utóok és üzemelő-igék számlái és készpénz			570.561	87					
								10.983.333	27

Me vizsgálattott és a könyvekkel egybehangzonak találtatt:

BÉCS, 1892. május 14-én.

Boisson E. s. k.

Weinmann L. s. k.

Durst s. k.

Hönigswald s. k.

Lampelmeier C. s. k.
könyvelő.

Osztr. Phönix cs. és kir. szab. biztosító-társaság Bécsben.

VAGYON

Mérleg-számla 1891. évről.

TEHLER

	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.
1. Készpénz a központon			230.499	75	1. Részvénybőke, mely áll 20.000 drb á 100 frtos részvényből.			2.000.000	—
2. Rendelkezésünkre álló követelések a társaság bankárjainál és postakáreknépenztárnál			90.147	84	2. Díjtartalek, levonva a visszbiztosításokat			1.287.400	74
3. Leletek múlt biztosítékok és kezességek			363.061		3. Karfartalek, levonva a visszbiztosítások részeit			503.000	00
4. Váltak a társaságban			398.779	34	4. Jelzálogközlés a Triest-i házon Via St. Catharina 3.			9.997	10
5. A társaság ingatlanai			203.645		5. Folyó számlák hitelezők			175.225	08
6. Állam- és értékpapírok 1891. decz. 31. arf. szerint			1.345.729	13	6. Az ügyvezetők övadékai			4.000	—
7. Követelések biztosító-intézeteknél és más adósoknál			916.099	08	7. Tisztviselők nyugdíjalapja			59.917	05
8. Könnlevések a képviselőcsoporthoz			761.717	07	8. Tiszta nyereség utolsó a múlt évről			101.839	53
9. Felszerelés			40.917	76	9. Tiszta nyereség utolsó a számlácról a nyeresége			180.532	74
								4.371.930	08

Megjegyzés: A következő években esedékes díjtartók állománya . . . 8,921,901.— frtra rug.

BÉCS, 1891. december 31-én.

Megvizsgálva és a könyvekkel egybehangzonak találva:

BÉCS, 1892. május 14-én.

Boisson E. s. k.

Durst E. s. k.

Weinmann L. s. k.

Gonzalez C. s. k.

Hartwig Ferdinand s. k.
könyvelő.

Biztosítási ajánlatok a tűz-, jég- és életbiztosítási ágazatokban a legszolidabb feltételek és a legolcsóbb díjak mellett eszközöltetnek.

Főügynökség Pécsen:

Özv. Reeh Vilmosnénál.

Legérdekesebb s legtartósb értékű ajándékok!

SCHÖNWALD IMRE

ékszerész, órás és látszerész

Főüzlet:

Király-(fő)-uteza, a „H a t t y u”-épületben.

PÉCSETT

Műhely:

Király-(fő)-uteza. M e s t r i c s-féle házban.

T. cz.

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, miszerint — egy általánosan érzett szükségén segítendő — üzletemet újabb időben egy szélesebb munkakörű

vésnöki műhelylyel

s kibővítettem és az ez irányban legkényesebb műigénynek megfelelőleg minden e szakmába vágó munkálatoknak, u. m. arany és ezüst vagy bárminemű más fém- vagy kőre vésendő

üzleti, hivatalos vagy magánhasználatu
pecsètnyomók, érmek, ozimerek,

domborművek, legdiszesebb jelvények, monogram-

mok s több efélék gondos és jutányos elkészítésére vállalkozom és kívánatra a készitendők rajzaival előzetesen is szolgálok.

Midőn üzletem ezen új ágát is igen tisztelt vevőim kegyes pártfogásába ajánlani bátorkodom. kérem ez irányban nagybecsű megbízásaikat, a melyekkel szemben szokott módon törekedni fogok kész szolgálataimat teljes meglegedésükre érvényre juttatni.

Együttal bátorkodom nagyválasztékú

ékszer- és óra-készletemre

s különösen

látszer-raktáramra

utalni, a melyet utóbbi időben **rendkívül dúsán s kedvező feltételek mellett** sikerülvén felszerelni. azon kellemes helyzetben vagyok, hogy még a nagyvárosi versenyyel is mérközve, tisztelt vevőimet a lehető legmérsékeltébb árak mellett kiszolgálhatom.

Üzletem bármely szakosztályából kívánatra váiaszték-küldeménnyel a vidékre is készségesen szolgálok.

Összes szakmáimba vágó **javitásokat** a lehető leggyorsabban s jutányosan teljesítek.

Kiváló tisztelettel

Schönwald Imre.

S z a b o t t g y á r i á r a k !

Pontos és szolid kiszolgálás! A tárgyak valódiságáért jótállok!

Pontos és szolid kiszolgálás! A tárgyak valódiságáért jótállok!

É r t e s í t é s .

Van szerencsém a nagy közönséggel tudatni, hogy a mai napon a helybeli piacon 24 év óta fennálló és úgy itt, mint a távolban is legjobb hírnévnek örvendő **özvegy Wurster Edéné-féle udvari cukrázdát**, hol évek során át, mint üzletvezető működtem, megvettem és azt az eddigi színvonalon megtartva

özvegy Wurster Edéné utóda Oroszy Sándor

cég alatt tovább vezetni fogom. Kegyeskedjenek engem — miként elődömet — bizalmukkal megajándékozni és megrendeléseikkel fölkeresni; biztosíthatok mindenkit, hogy főttörekvésemoda lesz irányítva, hogy kitünő készítmények és pontos kiszolgálás által a legteljesebb elismerést érdemeljem ki.

Hivatkozva a **bécsi és budapesti udvari cukrázdákban** eltöltött hosszasan tevékenységre itt nyert tapasztalataimra és szakismereteimre, nemkülönbön folyton szaporodó újításaimra és tanulmányaimra, melyek a legmagasabb körökben osztatlan tetszésre örvendenek — azon reményt táplálom, hogy t. megrendelőimet és vevőimet továbbra is ilyenekül fogom tisztelhetni.

Eddigi működésem elődöm üzletében igen szép eredményeket mutathat föl, mert készítményeim konfektékben, tortákban, befőttekben, süteményekben stb. több bel- és külföldi szakkiállításon oly tetszést arattak, hogy az első kiténtetést kapták, ezenkívül mérvadó kitünőségektől kaptam díeszerű nyilatkozatokat: évek óta szállítója vagyok **Hovel H. berlini, Olivier I. drezdai udvari cukrászoknak és számos lipcsei cégnek.**

Állíthatom tehát, hogy még a fővárosi cukrázdákkal is — az árakra és minőségre nézve lépést tudok tartani.

A haladás szellemének megfelelőleg a szükséges gépfelzerelésekkel el vagyok látva, a fokozott igényeknek folytonos újításaimmal eleget teszek és így a legszigorubb követeléseket is kielégíthetem Tisztelettel

özv. Wurster Edéné utóda

Oroszy Sándor

cukrász, udvari szállító.

Iparosaink és kereskedőink figyelmébe!

Ha visszatekintek azon 10 évre, mely idő óta lapom a közügyet szolgálja úgy találok, hogy nem volt oly alkalom, melyet az ipar, a kereskedelem, a forgalom előmozdítására lapom teljes erővel föl nem használt volna és pedig önzetlenül, egyedül az iparos és kereskedő osztály érdekében.

Készséggel ismerem be, hogy ez nem érdem, hanem kötelesség; de midőn azon meggyőződésnek adok kifejezést, hogy lapom e kötelességét mindenkor szigoruan és öntudatosan teljesítette, azt is bátran el merem mondani, hogy viszont az iparos és kereskedő osztály is támogatással tartozik azon lap iránt, mely az ő érdekeiért mindenkor sikra szállt.

Feleslegesnek tartom hosszasan bizonyítgatni, hogy a hírlapok és az iparos és kereskedő osztály egymás támogatására vannak utalva és midőn kereskedőinket és iparosainkat biztosítanám, hogy lapom ily irányu közreműködésére mindenkor számíthatnak egyuttal tisztelettel kérem tőlök lapom támogatását.

Lapom gazdag és választékos tartalommal hetenként kétszer: szerdán és szombaton jelenik meg, és pedig **újév óta díszes kiállítású melléklapokkal. Előfizetési ár negyedévre 2 frt.**

Tudva azt, hogy az iparos és kereskedő osztály memyire rá van utalva a hirdetésekre, elhatároztam, hogy előfizetőimnek a lehető legolcsóbb hirdetési árakat adom kedvezményül, hogy ily módon is elősegítsem érdekeiket. Bármely irányban történjék ez iránt megkeresés, az illetőket biztosíthatom, hogy a kiadóhivatalban (Lyceumi nyomdaépület) a legnagyobb előzékenységgel fognak találkozni.

Azon reményben, hogy iparosaink és kereskedőink e kivételes alkalmat hirdetéseknek olcsó eszközzésére és egyuttal a helyi hírlapirodalom támogatására föl fogják használni, vagyok kiváló tisztelettel

a „Pécs“ szerkesztősége és kiadóhivatala nevében:

FEILER MIHÁLY laptulajdonos.